ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 11ης Σεπτεμβρίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Γεωργία – Κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς – Κοινοτικό καθεστώς προστασίας των ονομασιών οίνων – Κανονισμός (ΕΚ) 1493/1999 – Άρθρο 54 – Οίνοι ποιότητας παραγόμενοι σε καθορισμένες περιοχές (οίνοι v.q.p.r.d.) – Κανονισμός (ΕΚ) 479/2008 – Άρθρο 43, παράγραφος 2, και Άρθρο 51 – Κανονισμός (ΕΚ) 1234/2007 – Άρθρο 118ια, παράγραφος 2, και άρθρο 118ιθ – Κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013 – Άρθρο 101, παράγραφος 2, και Άρθρο 107 – Προστασία, βάσει του δικαίου της Ένωσης, των οίνων v.q.p.r.d. που αναγνωρίζονται από το εθνικό δίκαιο – Σύγκρουση μεταξύ προστατευόμενης ονομασίας οίνων και παγκοίνως γνωστού προγενέστερου σήματος που περιέχει λέξη πανομοιότυπη με την εν λόγω ονομασία – Ονομασία φερόμενη ως παραπλανητική – Μεταβατικό καθεστώς – Αυτόματη επέκταση της προστασίας – Πληρότητα του καθεστώτος προστασίας – Ασφάλεια δικαίου»

Στην υπόθεση C-341/24,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία) με απόφαση της 8ης Μαΐου 2024, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Μαΐου 2024, στο πλαίσιο της δίκης

Duca di Salaparuta SpA

κατά

Ministero dell’Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste,

Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta,

Baglio Gibellina Srl,

Cantina Giacco Soc. coop. agricola,

Madonna del Piraino Soc. coop. agricola,

παρισταμένων των:

Botte di Vino di VH & C. Snc,

Baglio San Vito Srl, υπό εκκαθάριση,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

Romeo Vini di CZ & C. Sas,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Λυκούργο, πρόεδρο τμήματος, S. Rodin, N. Piçarra, O. Spineanu-Matei και N. Fenger (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Duca di Salaparuta SpA, εκπροσωπούμενη από τους S. de Bosio, R. Vaccarella, G. Vecchione, avvocati, και D. Philippe, avocat,

– οι Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta, Baglio Gibellina Srl και Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, εκπροσωπούμενες από τους F. Pacciani και S. Parlatore, avvocati,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τους M. Auciello και M. Di Benedetto, avvocati dello Stato,

– η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις P. Barros da Costa, M. J. Ramos και M. A. Ribeiro de Almeida, advogados,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους L. Di Masi, M. Κωνσταντινίδη και F. Thiran,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Απριλίου 2025,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 1493/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ 1999, L 179, σ. 1), του κανονισμού (ΕΚ) 479/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1493/1999, (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 3/2008 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2392/86 και (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 (ΕΕ 2008, L 148, σ. 1), του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) (ΕΕ 2007, L 299, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009 (ΕΕ 2009, L 154, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 1234/2007), καθώς και του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης

των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 347, σ. 671).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της εταιρίας Duca di Salaparuta SpA και, αφετέρου, του Ministero dell'Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste (Υπουργείου Γεωργίας, Επισιτιστικής Κυριαρχίας και Δασών, Ιταλία), της Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta (Οικειοθελούς κοινοπραξίας για την προστασία των οίνων ΕΟΠ Salaparuta, Ιταλία), καθώς και των εταιριών Baglio Gibellina Srl, Cantina Giacco Soc. coop. agricola, Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, Botte di vino di VH & C. snc, Baglio San Vito Srl, υπό εκκαθάριση, και Romeo Vini di CZ & C. Sas, σχετικά με αίτηση για την ακύρωση και/ή την κήρυξη του ανισχύρου της καταχώρισης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης της προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης «Salaparuta» καθώς και της αναγνώρισης στο ιταλικό δίκαιο της λέξης «Salaparuta» ως ελεγχόμενης ονομασίας προέλευσης, για τον λόγο ότι οι δύο αυτές ονομασίες δημιουργούν κίνδυνο σύγκρουσης με τα καταχωρισμένα για οίνους παγκοίνως γνωστά προγενέστερα σήματα των οποίων η Duca di Salaparuta είναι δικαιούχος και τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με τις εν λόγω δύο ονομασίες.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

Η Σύμβαση των Παρισίων

3 Η Σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883, αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 828, αριθ. 11851, σ. 305, στο εξής: Σύμβαση των Παρισίων). Όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση αυτή.

4 Το άρθρο 10 δις της εν λόγω σύμβασης ορίζει τα εξής:

«1. Αι χώραι της Ενώσεως υποχρεούνται να εξασφαλίζωσιν εις τους υπηκόους της Ενώσεως αποτελεσματικήν προστασίαν κατά του αθεμίτου ανταγωνισμού.

2. Συνιστά αθέμιτον ανταγωνισμόν πάσα πράξις ανταγωνισμού αντικειμένη εις τα χρηστά ήθη της Βιομηχανίας και του Εμπορίου.

3. Ειδικώς δέον ν' απογορευθώσι:

1ον) Πάσαι αι πράξεις αίτινες δύνανται να δημιουργήσωσι καθ' οιονδήποτε τρόπον σύγχυσιν ως προς την επιχείρησιν, τα προϊόντα ή την βιομηχανικήν ή εμπορικήν δραστηριότητα ανταγωνισμού των.

[…]

3ον) Αι ενδείξεις ή οι ψευδείς ισχυρισμοί των οποίων η χρήσις εν τη ασκήσει του εμπορίου δύναται να παραπλανήση το κοινόν ως προς την φύσιν, την μέθοδον κατασκευής, τα χαρακτηριστικά, τον τρόπον χρήσεως ή την ποσότητα των εμπορευμάτων.»

Η Συμφωνία της Μαδρίτης

5 Κατά το άρθρο 3α της Συμφωνίας της Μαδρίτης για την καταστολή των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων προέλευσης της 14ης Απριλίου 1891, όπως αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 828, αριθ. 11848, σ. 163, στο εξής: Συμφωνία της Μαδρίτης):

«Οι χώρες στις οποίες εφαρμόζεται η [Συμφωνία της Μαδρίτης] δεσμεύονται επίσης να απαγορεύουν τη χρήση, κατά την πώληση, την παρουσίαση ή την προσφορά των προϊόντων, κάθε ένδειξης που έχει χαρακτήρα διαφήμισης και είναι ικανή να προκαλέσει σύγχυση στο κοινό σχετικά με την προέλευση των προϊόντων μέσω της θέσης τέτοιων ενδείξεων στις επιγραφές, τις διαφημίσεις, τα τιμολόγια, τους καταλόγους οίνων, τις εμπορικές επιστολές ή τα εμπορικά έγγραφα ή κάθε άλλου είδους εμπορική επικοινωνία.»

Η Συμφωνία TRIPS

6 Η Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία TRIPS) αποτελεί το παράρτημα 1Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), η οποία υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ 1994, L 336, σ. 1). Συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία TRIPS είναι τα μέλη του ΠΟΕ, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης καθώς και η ίδια η Ένωση.

7 Το άρθρο 2 της συμφωνίας, το οποίο περιλαμβάνεται στο μέρος Ι αυτής, ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Για τους σκοπούς των μερών ΙΙ, ΙΙΙ και IV της παρούσας συμφωνίας, τα μέλη εφαρμόζουν τα άρθρα 1 έως 12 και το άρθρο 19 της [Σύμβασης των Παρισίων].»

8 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, της εν λόγω συμφωνίας, το οποίο περιλαμβάνεται στο μέρος ΙΙ αυτής, ορίζει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως γεωγραφικές ενδείξεις νοούνται οι ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα αγαθό κατάγεται από το έδαφος κάποιου μέλους ή από συγκεκριμένη περιοχή της επικράτειας ενός μέλους ή ακόμη από συγκεκριμένο τόπο σε κάποιο μέλος, εφόσον από τη γεωγραφική καταγωγή του προϊόντος συναρτώνται σε μεγάλο βαθμό η ποιότητα, η φήμη και τα λοιπά χαρακτηριστικά του εν λόγω αγαθού.»

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 1493/1999

9 Το άρθρο 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1493/1999 προέβλεπε τα εξής:

«Εάν ένα κράτος μέλος χρησιμοποιεί το όνομα μιας καθορισμένης περιοχής για οίνο [ποιότητας παραγόμενο σε καθορισμένες περιοχές (v.q.p.r.d.)] καθώς και, ενδεχομένως, για οίνο που προορίζεται να μεταποιηθεί σε v.q.p.r.d., αυτό το όνομα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την περιγραφή προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα που δεν προέρχεται από την περιοχή αυτή ή/και στα οποία αυτό το όνομα δεν έχει αποδοθεί σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες κοινοτικές και εθνικές κανονιστικές διατάξεις. […]

[…]»

10 Το άρθρο 54 του κανονισμού αυτού όριζε τα εξής:

«1. Ως οίνοι ποιότητας παραγόμενοι σε καθορισμένες περιοχές (“v.q.p.r.d.”) νοούνται οι οίνοι που ανταποκρίνονται στις διατάξεις του παρόντος τίτλου και στις θεσπιζόμενες σχετικές κοινοτικές και εθνικές διατάξεις.

[…]

4. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή τον κατάλογο των v.q.p.r.d. που έχουν αναγνωρίσει, αναφέροντας, για κάθε έναν από τους εν λόγω v.q.p.r.d., την παραπομπή στις εθνικές διατάξεις που διέπουν την παραγωγή και την παρασκευή τους.

5. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον εν λόγω κατάλογο στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σειρά C.»

11 Το παράρτημα VII, μέρος ΣΤ, του εν λόγω κανονισμού, το οποίο έφερε τον τίτλο «Σήματα», είχε ως εξής:

«[…]

2. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 1 πρώτο εδάφιο σημείο β), ο κάτοχος καταχωρημένου σήματος για οίνο ή γλεύκος σταφυλιών το οποίο συμπίπτει:

– με το όνομα γεωγραφικής ενότητας μικρότερης από καθορισμένη περιοχή, το οποίο χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός v.q.p.r.d., ή

– με το όνομα γεωγραφικής ενότητας που χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός επιτραπέζιου οίνου με γεωγραφική ένδειξη, ή

– με το όνομα εισαγομένου οίνου περιγραφόμενου με τη βοήθεια γεωγραφικής ένδειξης,

μπορεί, έστω και αν, δυνάμει του σημείου 1 πρώτο εδάφιο, δεν έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί το όνομα αυτό, να εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί το εν λόγω σήμα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002, υπό τον όρο ότι το σήμα αυτό:

α) καταχωρήθηκε το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1985 από την αρμόδια αρχή ενός κράτους μέλους σύμφωνα με το δίκαιο που ίσχυε κατά τη στιγμή αυτής της καταχώρησης, και

β) χρησιμοποιήθηκε πράγματι και συνεχώς από την καταχώρησή του μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1986 ή, εάν η καταχώρησή του έγινε πριν από την 1η Ιανουαρίου 1984, από την τελευταία αυτή ημερομηνία τουλάχιστον.

Εξάλλου, ο κάτοχος καταχωρημένου γνωστού εμπορικού σήματος για οίνο, γλεύκος σταφυλιών ή αφρώδη οίνο που περιέχει λέξεις ταυτόσημες με το όνομα καθορισμένης περιοχής ή γεωγραφικής ενότητας περισσότερο περιορισμένης από καθορισμένη περιοχή, δύναται, ακόμη και εάν, δυνάμει του σημείου 1, δεν έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί το όνομα αυτό, να εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί το εν λόγω σήμα όταν αντιστοιχεί στην ταυτότητα του αρχικού κατόχου του ή του αρχικού παρόχου του ονόματος, εφόσον η καταχώρηση του σήματος έχει πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 25 χρόνια πριν από επίσημη αναγνώριση της εν λόγω γεωγραφικής ενότητας από το κράτος μέλος παραγωγής σύμφωνα με τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις όσον αφορά τους v.q.p.r.d. και εφόσον το σήμα έχει χρησιμοποιηθεί πράγματι χωρίς διακοπή.

Τα σήματα που πληρούν τους όρους του πρώτου και δεύτερου εδαφίου δεν δύνανται να εμποδίσουν τη χρήση ονομάτων γεωγραφικών ενοτήτων προς περιγραφή ενός v.q.p.r.d. ή ενός επιτραπέζιου οίνου.

[…]»

Ο κανονισμός 479/2008

12 Ο κανονισμός 1493/1999 καταργήθηκε από τον κανονισμό 479/2008. Δυνάμει του άρθρου 129, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, του τελευταίου αυτού κανονισμού, το κεφάλαιο IV του τίτλου III εφαρμόζονταν από την 1η Αυγούστου 2009, εκτός αν προβλεπόταν διαφορετικά με κανονιστικές διατάξεις εκδοθείσες σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 113, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

13 Κατά την αιτιολογική σκέψη 5 του κανονισμού 479/2008, ήταν «σκόπιμη η ριζική τροποποίηση του κοινοτικού καθεστώτος του αμπελοοινικού τομέα».

14 Η αιτιολογική σκέψη 36 του κανονισμού αυτού είχε ως εξής:

«Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η νέα διαδικασία εξέτασης δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις υφιστάμενες ονομασίες προέλευσης και γεωγραφικές ενδείξεις στην Κοινότητα. Ωστόσο, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή τις βασικές πληροφορίες και τα έγγραφα βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε η αναγνώριση σε εθνικό επίπεδο, ειδάλλως θα ανακαλείται η προστασία που τους έχει χορηγηθεί. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, οι δυνατότητες ανάκλησης των υφιστάμενων ονομασιών προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων θα πρέπει να είναι περιορισμένες.»

15 Το άρθρο 43 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Λόγοι απόρριψης της προστασίας», όριζε στην παράγραφο 2 τα ακόλουθα:

«Μία ονομασία δεν προστατεύεται ως ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη εάν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος και της αναγνωρισιμότητάς του, η προστασία θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του οίνου.»

16 Το άρθρο 46 του ίδιου κανονισμού προέβλεπε τα εξής:

«Η Επιτροπή καταρτίζει και διατηρεί ηλεκτρονικό μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων οίνων, διαθέσιμο για το κοινό.»

17 Το άρθρο 50 του κανονισμού 479/2008, με τίτλο «Ανάκληση», όριζε τα εξής:

«Με τη διαδικασία του άρθρου 113 παράγραφος 2, μπορεί να αποφασίζεται, μετά από πρωτοβουλία της Επιτροπής ή δεόντως αιτιολογημένη αίτηση κράτους μέλους, τρίτης χώρας ή φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει έννομο συμφέρον, να ανακληθεί η προστασία ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης, εάν δεν εξασφαλίζεται πλέον η τήρηση των αντίστοιχων προδιαγραφών του προϊόντος.

[…]»

18 Το άρθρο 51 του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων», είχε ως εξής:

«1. Οι ονομασίες οίνων οι οποίες προστατεύονται σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 54 του κανονισμού [1493/1999] και το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 753/2002 [της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2002, για τη θέσπιση ορισμένων λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 του Συμβουλίου όσον αφορά την περιγραφή, την ονομασία, την παρουσίαση και την προστασία ορισμένων αμπελοοινικών προϊόντων (ΕΕ 2002, L 118, σ. 1)], προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή τις εγγράφει στο μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 46 του παρόντος κανονισμού.

[…]

4. Το άρθρο 50 δεν εφαρμόζεται στις υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Μπορεί να αποφασιστεί, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, μετά από πρωτοβουλία της Επιτροπής και με τη διαδικασία του άρθρου 113 παράγραφος 2, να ανακληθεί η προστασία των υφισταμένων προστατευομένων ονομασιών οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εάν δεν πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 34.»

19 Ο κανονισμός 479/2008 καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) (ΕΕ 2009, L 154, σ. 1), ο οποίος τροποποίησε τον ενιαίο κανονισμό ΚΟΑ, με ισχύ από την 1η Αυγούστου 2009.

20 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 491/2009 προβλέπει ότι οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό, δηλαδή στον κανονισμό 479/2008, θεωρούνται ότι αποτελούν παραπομπές στον κανονισμό 1234/2007 και διαβάζονται σύμφωνα με τους πίνακες αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα XXII του τελευταίου αυτού κανονισμού.

Ο κανονισμός 1234/2007

21 Ως εκ τούτου, ο κανονισμός 479/2008 ενσωματώθηκε, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 491/2009 και από 1ης Αυγούστου 2009, στον κανονισμό 1234/2007.

22 Το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007, με τίτλο «Λόγοι απόρριψης της προστασίας», προέβλεπε στην παράγραφο 2 τα εξής:

«Μία ονομασία δεν προστατεύεται ως ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη εάν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος και της αναγνωρισιμότητάς του, η προστασία θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του οίνου.»

23 Το άρθρο 118ιδ του κανονισμού αυτού είχε ως εξής:

«Η Επιτροπή καταρτίζει και διατηρεί ηλεκτρονικό μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων οίνων, διαθέσιμο για το κοινό.»

24 Το άρθρο 118ιη του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Ανάκληση», όριζε τα εξής:

«[Η] Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει […] να ανακαλέσει την προστασία ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης, εάν δεν εξασφαλίζεται πλέον η τήρηση των αντίστοιχων προδιαγραφών του προϊόντος.

[…]»

25 Το άρθρο 118ιθ του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων», είχε ως εξής:

«1. Οι ονομασίες οίνων οι οποίες προστατεύονται σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 54 του κανονισμού [1493/1999] και το άρθρο 28 του κανονισμού [753/2002] προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή τις εγγράφει στο μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 118ιδ του παρόντος κανονισμού.

[…]

4. Το άρθρο 118ιη δεν εφαρμόζεται στις υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, με δική της πρωτοβουλία και με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, να ανακαλέσει την προστασία των υφισταμένων προστατευόμενων ονομασιών οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εάν δεν πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 118β.»

Ο κανονισμός 1308/2013

26 Κατά το άρθρο 230, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, ο κανονισμός 1234/2007 καταργείται, με εξαίρεση τις διατάξεις του οι οποίες, δυνάμει του άρθρου 230, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, καθώς και παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1308/2013, εξακολουθούν να ισχύουν. Από το άρθρο 232, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι ο τελευταίος εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που προβλέπει το εν λόγω άρθρο 232.

27 Το άρθρο 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013 προβλέπει τα εξής:

«Δεν προστατεύεται ως ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη ονομασία εάν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος και της αναγνωρισιμότητάς του, η προστασία θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του οίνου.»

28 Το άρθρο 104 του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή καταρτίζει και διατηρεί ηλεκτρονικό μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων οίνων, στο οποίο έχει πρόσβαση το κοινό. […]»

29 Το άρθρο 106 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Η Επιτροπή μπορεί, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος κράτους μέλους, τρίτης χώρας ή φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει έννομο συμφέρον, να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που να ανακαλούν την προστασία ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης, εάν δεν εξασφαλίζεται πλέον η τήρηση των αντίστοιχων προδιαγραφών του προϊόντος.

[…]»

30 Το άρθρο 107, παράγραφοι 1 και 3, του ίδιου κανονισμού έχει ως εξής:

«1. Οι ονομασίες οίνων που αναφέρονται στα άρθρα 51 και 54 του κανονισμού [1493/1999] και το άρθρο 28 του κανονισμού [753/2002] προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή τις εγγράφει στο μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 104 του παρόντος κανονισμού.

[…]

3. Το άρθρο 106 δεν εφαρμόζεται στις υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή μπορεί, με δική της πρωτοβουλία, να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που να ανακαλούν την προστασία υφισταμένων προστατευόμενων ονομασιών οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, εάν δεν πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 93.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

31 Η Duca di Salaparuta είναι οινοπαραγωγική εταιρία με έδρα τη Σικελία (Ιταλία), η οποία είναι δικαιούχος διαφόρων εθνικών σημάτων και σημάτων της Ένωσης, εκ των οποίων αρκετά περιέχουν τη λέξη «Salaparuta».

32 Στις 13 Ιουλίου 1989 το σημείο «Salaparuta» καταχωρίστηκε ως εθνικό σήμα (αριθ. 511337). Στις 25 Οκτωβρίου 2000 το σημείο αυτό καταχωρίστηκε επίσης ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συγκεκριμένα δε ως λεκτικό σήμα, για προϊόντα που εμπίπτουν στην κλάση 33 του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί (οινοπνευματώδη ποτά). Έκτοτε τα σήματα αυτά έχουν ανανεωθεί.

33 Η εμπορία των οίνων υπό τα σήματα Salaparuta δεν έχει σχέση με τον Δήμο Salaparuta (Ιταλία), ο οποίος βρίσκεται στη Σικελία. Πράγματι, η Duca di Salaparuta είναι εγκατεστημένη εκτός του δήμου αυτού και τα σταφύλια που χρησιμοποιούνται δεν προέρχονται από τον συγκεκριμένο δήμο.

34 Με το decreto «Riconoscimento della denominazione di origine controllata dei vini “Salaparuta” e approvazione del relativo disciplinare di produzione» (διάταγμα «Αναγνώριση της ελεγχόμενης ονομασίας προέλευσης “Salaparuta” και έγκριση των σχετικών προδιαγραφών προϊόντος») (GURI αριθ. 42, της 20ής Φεβρουαρίου 2006), αναγνωρίστηκε, σε εθνικό επίπεδο, η ελεγχόμενη ονομασία προέλευσης «Salaparuta» (στο εξής: ΕΟΠ «Salaparuta»), σκοπός της οποίας είναι να περιγράψει και να προστατεύσει μια σειρά οίνων που παράγονται από σταφύλια προερχόμενα από αμπελώνες που βρίσκονται σε εκτάσεις εντός των εδαφικών ορίων του Δήμου Salaparuta.

35 Στη συνέχεια, η προστασία των οίνων αυτών επεκτάθηκε σε επίπεδο Ένωσης. Ειδικότερα, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 4, του κανονισμού 1493/1999, ο κατάλογος των οίνων v.q.p.r.d. που περιέχει την ΕΟΠ «Salaparuta» δημοσιεύθηκε στις 8 Αυγούστου 2009 από την Επιτροπή στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (ΕΕ 2009, C 187, σ. 1) και ότι η εν λόγω ΕΟΠ καταχωρίστηκε, με ισχύ από την 1η Αυγούστου 2009, στο ηλεκτρονικό μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων (ΠΓΕ) για τους οίνους, ως ΠΟΠ PDO-IT-A0795 (στο εξής: ΠΟΠ «Salaparuta»).

36 Στις 8 Φεβρουαρίου 2016 η Duca di Salaparuta άσκησε ενώπιον του Tribunale di Milano (πρωτοδικείου Μιλάνου, Ιταλία) αγωγή με αίτημα, μεταξύ άλλων, την κήρυξη της ακυρότητας ή του ανισχύρου της ΠΟΠ «Salaparuta» καθώς και της ΕΟΠ «Salaparuta», για τον λόγο ότι οι ονομασίες αυτές είναι παραπλανητικές και, εν πάση περιπτώσει, προσβάλλουν το σήμα Salaparuta, το οποίο έχει καταχωριστεί για οίνο και περιέχει λέξη πανομοιότυπη με τις εν λόγω ονομασίες, καθώς και τα λοιπά σήματα των οποίων είναι δικαιούχος η ανωτέρω εταιρία, τα οποία περιέχουν την ίδια λέξη και τα οποία η εταιρία αυτή θεωρεί ως παγκοίνως γνωστά.

37 Με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2021, το δικαστήριο αυτό απέρριψε την αγωγή, με την αιτιολογία ότι η σύγκρουση μεταξύ της προστατευόμενης ονομασίας «Salaparuta» και του προγενέστερου σήματος με το ίδιο όνομα έπρεπε να επιλυθεί βάσει του κανόνα της υπεροχής της προστατευόμενης ονομασίας έναντι του σήματος αυτού, με την επιφύλαξη της δυνατότητας του δικαιούχου του εν λόγω σήματος να συνεχίσει να το χρησιμοποιεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

38 Η Duca di Salaparuta άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Corte d'appello di Milano (εφετείου Μιλάνου, Ιταλία), το οποίο, με απόφαση της 5ης Μαΐου 2023, επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση. Το δικαστήριο αυτό έκρινε, εν συνόψει, ότι οι ονομασίες οίνων που προστατεύονταν δυνάμει των διατάξεων του κανονισμού 1493/1999 έτυχαν αυτομάτως προστασίας μέσω της αναγνώρισης ΠΟΠ σε επίπεδο Ένωσης. Το εν λόγω δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η σύγκρουση μεταξύ της ΕΟΠ «Salaparuta» και του προγενέστερου σήματος που περιέχει λέξη πανομοιότυπη με την ονομασία αυτή έπρεπε να επιλυθεί βάσει του κανονισμού 1493/1999, και ειδικότερα του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού, το οποίο ίσχυε κατά την ημερομηνία αναγνώρισης της εν λόγω προστατευόμενης σε εθνικό επίπεδο ονομασίας οίνων. Συγκεκριμένα, το παράρτημα αυτό καθιέρωνε ένα κριτήριο υπεροχής της προστατευόμενης ονομασίας έναντι του ανωτέρω σήματος, με την επιφύλαξη της δυνατότητας του δικαιούχου του σήματος να συνεχίσει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να χρησιμοποιεί το εν λόγω σήμα.

39 Η Duca di Salaparuta άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Corte suprema di cassazione (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ιταλία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας, εν συνόψει, ότι ο κανονισμός 1493/1999 δεν ρυθμίζει τέτοιες συγκρούσεις.

40 Η Duca di Salaparuta ισχυρίζεται συναφώς ότι, αντιθέτως προς ό,τι δέχθηκε το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, η ΠΟΠ «Salaparuta», με τη δημοσίευσή της, αντικατέστησε την ΕΟΠ που έφερε το ίδιο όνομα. Δεδομένης της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της καταχώρισης της ΠΟΠ «Salaparuta» στο μητρώο E-Bacchus, ήτοι της 1ης Αυγούστου 2009, πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 ή το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007 ή ακόμη το άρθρο 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013. Οι διατάξεις αυτές, όμως, αποκλείουν την προστασία μιας ονομασίας όταν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης και της αναγνωρισιμότητας ενός προγενέστερου σήματος, οι καταναλωτές θα μπορούσαν να παραπλανηθούν ως προς την ταυτότητα του οίνου. Επιπλέον, η ανωτέρω εταιρία υποστηρίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο παράρτημα VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1493/1999, θα εμποδιζόταν να χρησιμοποιήσει το σήμα Salaparuta, του οποίου είναι δικαιούχος, ακόμη και αν εφαρμοζόταν το καθεστώς συνύπαρξης που προβλέπει η διάταξη αυτή.

41 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, πρώτον, ότι πρέπει να προσδιοριστεί το καθεστώς προστασίας που εφαρμόζεται σε μια κατάσταση η οποία χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σύγκρουσης μεταξύ, αφενός, παγκοίνως γνωστών σημάτων που καταχωρίστηκαν το 1989 και, αφετέρου, μιας ονομασίας οίνων η οποία αναγνωρίστηκε ως προστατευόμενη σε εθνικό επίπεδο το 2006 και περιέχει λέξη πανομοιότυπη με εκείνη που περιέχεται στα σήματα αυτά, ονομασίας η οποία στη συνέχεια, το 2009, δημοσιεύθηκε και καταχωρίστηκε σε επίπεδο Ένωσης.

42 Επ' αυτού, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ΕΟΠ «Salaparuta» διατηρεί τα αποτελέσματά της και ότι, ως εκ τούτου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1493/1999 ή αν η εθνική αυτή προστασία πρέπει, αντιθέτως, να θεωρηθεί ότι αντικαταστάθηκε από την αναγνώριση της ΠΟΠ «Salaparuta» σε επίπεδο Ένωσης, με συνέπεια να πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008, ή οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 118ια του κανονισμού 1234/2007 ή του άρθρου 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013, τα οποία αφορούν τους λόγους άρνησης της προστασίας μιας ονομασίας σε περίπτωση κατά την οποία, λαμβανομένης υπόψη της φήμης και της αναγνωρισιμότητας ενός προγενέστερου σήματος, η προστασία ενδέχεται να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική ταυτότητα του οίνου.

43 Δεύτερον, σε περίπτωση που έχει εφαρμογή ο κανονισμός 1493/1999, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το καθεστώς προστασίας που προβλέπει ο κανονισμός αυτός είναι πλήρες, καθόσον καλύπτει όλες τις περιπτώσεις συνύπαρξης μεταξύ διαφόρων σημείων, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των προστατευόμενων ονομασιών οίνων, ή αν η σύγκρουση μεταξύ ενός παγκοίνως γνωστού σήματος οίνων και μιας προστατευόμενης ονομασίας η οποία αναγνωρίστηκε μεταγενέστερα και περιλαμβάνει λέξη πανομοιότυπη με το σήμα αυτό μπορεί να επιλυθεί βάσει της γενικής αρχής κατά την οποία τα διακριτικά σημεία δεν πρέπει να είναι παραπλανητικά.

44 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι καταχωρίσεις ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ, στον αμπελοοινικό τομέα, ονομασιών που προϋπήρχαν του κανονισμού 1234/2007, ο οποίος εν συνεχεία αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 1308/2013, όπως είναι, εν προκειμένω, η [ΠΟΠ "Salaparuta"] της 8ης Αυγούστου 2009, υπόκεινται, όσον αφορά το κώλυμα που απορρέει από προγενέστερο σήμα το οποίο, λαμβανομένης υπόψη της φήμης και της αναγνωρισιμότητάς του, μπορεί να καταστήσει παραπλανητική την εν λόγω ΠΟΠ ή ΠΓΕ ("η προστασία θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του οίνου"), στο άρθρο 43, [παράγραφος 2], του κανονισμού [479/2008], ή ορθότερα στο [άρθρο] 118ια του κανονισμού 1234/2007 (εν συνεχεία άρθρο 101, [παράγραφος 2], του κανονισμού 1308/2013), το οποίο αποκλείει την προστασία της ΠΟΠ ή της ΠΓΕ όταν η υπό εξέταση ονομασία ενδέχεται να παραπλανήσει τον καταναλωτή "λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος και της αναγνωρισιμότητάς του", ή δεν εφαρμόζεται ο κανόνας αυτός σε ονομασίες που καλύπτονταν ήδη από εθνική προστασία πριν από την καταχώριση βάσει του δικαίου της Ένωσης, κατ' εφαρμογή της αρχής της ασφάλειας δικαίου (απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, Bavaria, C-120/08, EU:C:2010:798), κατά την οποία μια πραγματική κατάσταση εκτιμάται κατά κανόνα, εκτός αντίθετης ρητής μνείας, βάσει των κανόνων δικαίου που ίσχυαν κατά τον χρόνο γέννησης της κατάστασης, με αποτέλεσμα να έχει εφαρμογή η προγενέστερη ρύθμιση, που περιέχεται στον κανονισμό [1493/1999], και να επιλύεται η σύγκρουση μεταξύ της ονομασίας προέλευσης και του προγενέστερου σήματος βάσει του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, [παράγραφος] 2, στοιχείο β', του τελευταίου αυτού κανονισμού;

2) Σε περίπτωση που, με βάση την απάντηση στο πρώτο ερώτημα, κριθεί αναγκαία η εφαρμογή, στην επίμαχη εν προκειμένω πραγματική κατάσταση, του κανονισμού 1493/1999, […] πρέπει να θεωρηθεί ότι οι διατάξεις του παραρτήματος [VII, μέρος ΣΤ,] του κανονισμού 1493/1999, οι οποίες αποσκοπούν στη ρύθμιση της σύγκρουσης μεταξύ, αφενός, ενός σήματος που έχει καταχωριστεί για οίνο ή γλεύκος σταφυλιών και, αφετέρου, προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης ή [ΠΓΕ] οίνου με τις οποίες συμπίπτει το σήμα αυτό, εξαντλούν όλες τις περιπτώσεις συνύπαρξης των διαφόρων σημείων και πιθανής προστασίας των ονομασιών οίνων, ή μήπως μπορούν να ανακύψουν και άλλες περιπτώσεις όπου οι μεταγενέστερες ΠΟΠ ή ΠΓΕ είναι άκυρες ή δεν προστατεύονται όταν η γεωγραφική ένδειξη ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό ως προς την πραγματική ταυτότητα του οίνου λόγω της φήμης προγενέστερου σήματος, δυνάμει της γενικής αρχής του μη παραπλανητικού χαρακτήρα των διακριτικών σημείων;»

Επί του αιτήματος επανάληψης της προφορικής διαδικασίας

45 Με δικόγραφα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, αντιστοίχως, στις 14 και στις 28 Απριλίου 2025, η Duca di Salaparuta ζήτησε να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

46 Προς στήριξη του αιτήματός της, ισχυρίζεται, εν συνόψει, αφενός, ότι, με τις προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας στηρίχθηκε σε εσφαλμένα πραγματικά και νομικά στοιχεία προκειμένου να απαντήσει στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα και, ως εκ τούτου, προέβαλε επιχειρήματα επί των οποίων δεν είχε διεξαχθεί συζήτηση μεταξύ των διαδίκων. Αφετέρου, η Duca di Salaparuta υποστηρίζει ότι η μη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησης ενώπιον του Δικαστηρίου, παρά το σχετικό αίτημά της, προσβάλλει το δικαίωμά της σε δημόσια ακρόαση, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.

47 Δυνάμει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς, ή όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ή ακόμη όταν, προς επίλυση της διαφοράς, το Δικαστήριο χρειάζεται να στηριχθεί σε επιχείρημα επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδιαφερομένων.

48 Συναφώς, πρέπει πάντως να επισημανθεί ότι το περιεχόμενο των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα δεν μπορεί να συνιστά, αυτό καθεαυτό, τέτοιο νέο πραγματικό περιστατικό, διαφορετικά οι διάδικοι θα είχαν τη δυνατότητα, μέσω της επίκλησης ενός τέτοιου πραγματικού περιστατικού, να απαντήσουν στις εν λόγω προτάσεις. Ωστόσο, επί των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα δεν διεξάγεται συζήτηση μεταξύ των διαδίκων. Το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι, βάσει του άρθρου 252 ΣΛΕΕ, ο ρόλος του γενικού εισαγγελέα είναι να διατυπώνει δημόσια, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων που, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρήζουν παρέμβασης εκ μέρους του, προκειμένου να συνδράμει το Δικαστήριο στην εκπλήρωση του έργου του, το οποίο συνίσταται στη διασφάλιση της τήρησης του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών. Δυνάμει του άρθρου 20, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού και του άρθρου 82, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, με την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα περατώνεται η προφορική διαδικασία. Με τις προτάσεις, επί των οποίων δεν διεξάγεται συζήτηση μεταξύ των διαδίκων, αρχίζει η φάση της διάσκεψης του Δικαστηρίου. Επομένως, δεν πρόκειται για διατύπωση γνώμης απευθυνόμενης προς τους δικαστές ή τους διαδίκους η οποία προέρχεται από αρχή εκτός του Δικαστηρίου, αλλά για ατομική και αιτιολογημένη γνώμη, την οποία διατυπώνει δημοσίως ένα μέλος του ίδιου του θεσμικού οργάνου (απόφαση της 8ης Μαΐου 2025, Beevers Kaas, C-581/23, EU:C:2025:323, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

49 Εν προκειμένω, αφενός, το Δικαστήριο διαπιστώνει, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, ότι από τα στοιχεία που προσκομίζει η Duca di Salaparuta δεν προκύπτει κανένα νέο πραγματικό περιστατικό ικανό να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στην απόφαση που καλείται να εκδώσει στην υπό κρίση υπόθεση και ότι η υπόθεση αυτή δεν χρειάζεται να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του

Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδιαφερομένων. Η Duca di Salaparuta αμφισβητεί στην πραγματικότητα το βάσιμο ορισμένων χωρίων των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, πράγμα που δεν μπορεί βασίμως να δικαιολογήσει το αίτημά της για επανάληψη της προφορικής διαδικασίας. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει στη διάθεσή του, κατά το πέρας της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας, όλα τα αναγκαία στοιχεία και έχει, επομένως, διαφωτιστεί επαρκώς προκειμένου να αποφανθεί.

50 Αφετέρου, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν επιβάλλουν απόλυτη υποχρέωση διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζήτησης ούτε απαιτούν κατ' ανάγκη τη διεξαγωγή συζήτησης σε όλες τις δίκες. Τούτο ισχύει ιδίως όταν η υπόθεση δεν εγείρει πραγματικά ή νομικά ζητήματα τα οποία δεν μπορούν να επιλυθούν καταλλήλως επί τη βάσει της δικογραφίας και των γραπτών παρατηρήσεων των διαδίκων. Το άρθρο 76, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει, συγκεκριμένα, ότι το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει να μη διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση αν εκτιμά, βάσει των υπομνημάτων ή των παρατηρήσεων που κατατέθηκαν κατά την έγγραφη διαδικασία, ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί ώστε να αποφανθεί επί της υποθέσεως (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψεις 123 και 124 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

51 Κατόπιν των ανωτέρω, δεν συντρέχει λόγος να γίνει δεκτό το αίτημα επανάληψης της προφορικής διαδικασίας.

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

52 Η Ιταλική Κυβέρνηση αμφισβητεί την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων να εκδικάσουν διαφορά στην οποία τίθεται το ζήτημα του κύρους μιας πράξης της Ένωσης, υποστηρίζοντας ότι, στο μέτρο που η Duca di Salaparuta επιδιώκει την ακύρωση ή την κήρυξη του ανισχύρου της καταχώρισης της ΠΟΠ «Salaparuta», η οποία αποτελεί πράξη της Ένωσης, η αρμοδιότητα ακύρωσης της καταχώρισης αυτής ανήκει στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

53 Εξάλλου, η εν λόγω κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ΠΟΠ «Salaparuta» ουδέποτε προσβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τούτο δε μολονότι η Duca di Salaparuta ενημερώθηκε για την εθνική διαδικασία αναγνώρισης και κλήθηκε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο αυτό.

54 Επομένως, οι ανωτέρω ισχυρισμοί αποσκοπούν, κατ' ουσίαν, στην αμφισβήτηση του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

55 Επ' αυτού, επισημαίνεται, αφενός, ότι η δημοσίευση του καταλόγου των προστατευόμενων ονομασιών οίνων στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, δυνάμει του άρθρου 54, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1493/1999, καθώς και η καταχώριση στο ηλεκτρονικό μητρώο των ΠΟΠ και των ΠΓΕ για τους οίνους, δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 479/2008, δεν μπορούν, λαμβανομένου υπόψη του αυτόματου χαρακτήρα της προστασίας των προστατευόμενων ονομασιών οίνων, να θεωρηθούν ως παράγουσες έννομα αποτελέσματα και, επομένως, ως πράξεις δεκτικές προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

56 Πράγματι, το Δικαστήριο έκρινε, εν συνόψει, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 5, του κανονισμού 1493/1999, η καταχώριση στο ηλεκτρονικό μητρώο των ΠΟΠ και ΠΓΕ για τους οίνους, στην οποία προέβη η Επιτροπή όσον αφορά τις ονομασίες οίνων των οποίων η προστασία, ως ονομασιών προέλευσης, είχε αναγνωριστεί από τα κράτη μέλη πριν από την 1η Αυγούστου 2009, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί στην παραγωγή δεσμευτικών έννομων αποτελεσμάτων που χαρακτηρίζουν τις δεκτικές προσφυγής πράξεις (πρβλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψη 63).

57 Συνεπώς, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Duca di Salaparuta ότι δεν άσκησε προσφυγή κατά της ΠΟΠ «Salaparuta» απευθείας ενώπιον του δικαστή της Ένωσης.

58 Εξάλλου, όπως επισήμανε, κατ’ ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 41 των προτάσεών του, η προδικαστική παραπομπή στηρίζεται σε διάλογο μεταξύ δικαστών, του οποίου η έναρξη εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την εκτίμηση του εθνικού δικαστηρίου ως προς τη λυσιτέλεια και την αναγκαιότητα της εν λόγω παραπομπής (αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2008, Kempter, C-2/06, EU:C:2008:78, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 16ης Ιουλίου 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Μολονότι είναι αληθές ότι μόνον το Δικαστήριο μπορεί να κηρύξει την ακυρότητα πράξης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, εντούτοις εν προκειμένω το αιτούν δικαστήριο, στο πλαίσιο της προδικαστικής του παραπομπής ως προς την ερμηνεία, ζητεί απλώς από το Δικαστήριο να προσδιορίσει το νομικό πλαίσιο της Ένωσης που έχει εφαρμογή σε ενδεχόμενη σύγκρουση μεταξύ μιας προστατευόμενης ονομασίας οίνων και ενός παγκοίνως γνωστού προγενέστερου σήματος καταχωρισμένου για οίνο, το οποίο περιέχει λέξη πανομοιότυπη με την εν λόγω ονομασία.

59 Αφετέρου, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, και όχι στο Δικαστήριο, να εκτιμήσει τις συνέπειες που έχει για τη διαφορά της κύριας δίκης το ότι ενδεχομένως, κατά την ημερομηνία αναγνώρισης της ΠΟΠ «Salaparuta», η Duca di Salaparuta δεν είχε προσβάλει την εν λόγω ΠΟΠ. Εν πάση περιπτώσει, μια τέτοια μη προσβολή δεν μπορεί να εμποδίσει το αιτούν δικαστήριο να απευθυνθεί στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής ως προς την ερμηνεία, προκειμένου να προσδιοριστεί το νομικό πλαίσιο της Ένωσης που εφαρμόζεται σε περίπτωση σύγκρουσης όπως αυτή για την οποία έγινε λόγος στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης.

60 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

61 Με τα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ’ ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 51 του κανονισμού 479/2008, το άρθρο 118ιθ του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 107 του κανονισμού 1308/2013 έχουν την έννοια ότι, αντιστοίχως, το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008, το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013 έχουν εφαρμογή σε σύγκρουση μεταξύ ονομασίας οίνων προστατευόμενης σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού 1493/1999 και παγκοίνως γνωστών προγενέστερων σημάτων καταχωρισμένων για οίνους, τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, ή αν η εν λόγω σύγκρουση πρέπει να επιλυθεί αποκλειστικώς βάσει του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του τελευταίου αυτού κανονισμού.

62 Εκ προοιμίου, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός 1493/1999 όριζε, στο άρθρο 54, παράγραφος 1, ότι ως οίνοι v.q.p.r.d. νοούνται οι οίνοι που ανταποκρίνονται στις διατάξεις του τίτλου VI του κανονισμού αυτού και στις θεσπιζόμενες σχετικές κοινοτικές και εθνικές διατάξεις.

63 Το άρθρο 54, παράγραφοι 4 και 5, του εν λόγω κανονισμού προέβλεπε την προστασία, βάσει του δικαίου της Ένωσης, των αναγνωρισμένων κατά το εθνικό δίκαιο οίνων v.q.p.r.d. Ειδικότερα, το άρθρο 54, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού προέβλεπε ότι τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τον κατάλογο των οίνων v.q.p.r.d. που έχουν αναγνωρίσει, αναφέροντας, για καθέναν από τους εν λόγω οίνους v.q.p.r.d., την παραπομπή στις εθνικές διατάξεις που διέπουν την παραγωγή και την παρασκευή τους. Δυνάμει της παραγράφου 5 του ως άνω άρθρου 54, η Επιτροπή δημοσίευε τον κατάλογο αυτό στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σειρά C.

64 Εν προκειμένω, η ΠΟΠ «Salaparuta» εμπίπτει στην κατηγορία των οίνων v.q.p.r.d., δυνάμει του άρθρου 54, παράγραφος 1, του κανονισμού 1493/1999. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο, ο κατάλογος των οίνων αυτών κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή και δημοσιεύθηκε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 54, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού, στις 8 Αυγούστου 2009 στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σειρά C, ως ΠΟΠ «Salaparuta» (ΕΕ 2009, C 187, σ. 1).

65 Κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1493/1999, το όνομα της περιοχής που αποδιδόταν σε οίνο v.q.p.r.d. δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την περιγραφή προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα τα οποία δεν προέρχονταν από την περιοχή αυτή ή/και στα οποία το όνομα αυτό δεν είχε αποδοθεί σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες κοινοτικές και εθνικές κανονιστικές διατάξεις. Το ίδιο ίσχυε αν ένα κράτος μέλος είχε, μεταξύ άλλων, αποδώσει σε οίνο v.q.p.r.d το όνομα ενός δήμου. Επομένως, η διάταξη αυτή θέσπιζε κανόνα για την προστασία των γεωγραφικών ονομασιών έναντι της χρήσης, από οποιοδήποτε άλλο σημείο, των λέξεων που τις συνθέτουν.

66 Όσον αφορά τυχόν σύγκρουση μεταξύ μιας τέτοιας προστατευόμενης ονομασίας και ενός παγκοίνως γνωστού προγενέστερου σήματος που περιέχει λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, ο κανονισμός 1493/1999 προέβλεπε στο παράρτημα VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ότι μια τέτοια σύγκρουση μπορούσε να επιλυθεί κατ' εφαρμογήν ενός καθεστώτος συνύπαρξης μεταξύ της εν λόγω ονομασίας και του εν λόγω σήματος.

67 Ειδικότερα, από την ανωτέρω διάταξη προέκυπτε ότι ο δικαιούχος παγκοίνως γνωστού σήματος καταχωρισμένου για οίνο ή γλεύκος σταφυλιών που περιέχει λέξεις πανομοιότυπες με το όνομα καθορισμένης περιοχής μπορούσε να συνεχίσει να χρησιμοποιεί το εν λόγω σήμα όταν αυτό αντιστοιχούσε στην ταυτότητα του αρχικού δικαιούχου του ή του αρχικού παρόχου του ονόματος, εφόσον η καταχώριση του σήματος είχε πραγματοποιηθεί τουλάχιστον είκοσι πέντε χρόνια πριν από την επίσημη αναγνώριση του εν λόγω γεωγραφικού ονόματος από το κράτος μέλος παραγωγής, σύμφωνα με τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις όσον αφορά τους οίνους v.q.p.r.d., και εφόσον το σήμα είχε πράγματι χρησιμοποιηθεί χωρίς διακοπή. Επιπλέον, στο παράρτημα VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 1493/1999 διευκρινιζόταν ότι τα σήματα αυτά δεν μπορούσαν να εμποδίσουν τη χρήση ονομάτων γεωγραφικών ενοτήτων προς περιγραφή, μεταξύ άλλων, ενός οίνου v.q.p.r.d.

68 Επομένως, το παράρτημα VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 1493/1999 καθιέρωνε την υπεροχή μιας προστατευόμενης ονομασίας οίνων έναντι παγκοίνως γνωστών προγενέστερων σημάτων τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, επιτρέποντας, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των προϋποθέσεων που προέβλεπε η εν λόγω διάταξη, τη συνέχιση της χρήσης τέτοιων σημάτων.

69 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η ΠΟΠ «Salaparuta» αναγνωρίστηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2006, δηλαδή υπό το κράτος του κανονισμού 1493/1999, και δεδομένου ότι η εν λόγω προστατευόμενη ονομασία οίνων αντιστοιχούσε σε οίνους v.q.p.r.d., κατά την έννοια του άρθρου 54, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, η σύγκρουση μεταξύ μιας τέτοιας ονομασίας και παγκοίνως γνωστών προγενέστερων σημάτων καταχωρισμένων για οίνους, τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, πρέπει να ρυθμιστεί βάσει των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού και, ειδικότερα, βάσει του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται εξάλλου από τη ρητή αναφορά του άρθρου 54, παράγραφοι 4 και 5, του ίδιου κανονισμού κατά την κοινοποίηση και τη δημοσίευση της ΠΟΠ «Salaparuta» στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, για την οποία γίνεται λόγος στη σκέψη 64 της παρούσας απόφασης.

70 Ωστόσο, η Duca di Salaparuta επικαλέστηκε, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων καθώς και με τις παρατηρήσεις της ενώπιον του Δικαστηρίου, την εφαρμογή του άρθρου 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 ή του άρθρου 118ια του κανονισμού 1234/2007 ή, ακόμη, του άρθρου 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013. Συγκεκριμένα, φρονεί ότι, καθόσον δημοσιεύθηκε νέα καταχώριση της ΠΟΠ «Salaparuta» στις 8 Αυγούστου 2009, αυτοί οι νέοι κανόνες έχουν εφαρμογή στην επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης σύγκρουση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο σχετικά με τις συνέπειες των εν λόγω διατάξεων για την επίλυση μιας τέτοιας σύγκρουσης.

71 Επ’ αυτού, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι, με τις τρεις διατάξεις που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε ότι μια ονομασία δεν προστατεύεται ως ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, εάν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος και της αναγνωρισιμότητάς του, η προστασία θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του οίνου.

72 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως αναφερόταν στην αιτιολογική σκέψη 5 του κανονισμού 479/2008, το εφαρμοστέο στον αμπελοοινικό τομέα καθεστώς της Ένωσης τροποποιήθηκε ριζικά, μέσω του κανονισμού αυτού, προκειμένου να επιτευχθούν σκοποί συνδεόμενοι, μεταξύ άλλων, με την ποιότητα των οίνων. Ο κανονισμός αυτός τροποποίησε και κατάργησε τον κανονισμό 1493/1999, ίσχυε δε από την 1η Αυγούστου 2009.

73 Μολονότι, βεβαίως, βάσει του νέου αυτού καθεστώτος προστασίας των ονομασιών, κάθε αίτηση προστασίας ονομασίας οίνου υπόκειται σε ενδελεχή έλεγχο ο οποίος διενεργείται σε δύο στάδια, δηλαδή σε εθνικό επίπεδο και εν συνεχεία σε επίπεδο Ένωσης, ενώ η Επιτροπή διαθέτει ουσιαστική εξουσία λήψης αποφάσεων βάσει της οποίας δύναται είτε να δεχθεί είτε να απορρίψει το αίτημα προστασίας της ονομασίας προέλευσης ή της γεωγραφικής ένδειξης (πρβλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψη 74), τούτο δεν ισχύει, αντιθέτως, όσον αφορά τις ονομασίες οίνων που ήδη προστατεύονται δυνάμει του άρθρου 54 του κανονισμού 1493/1999.

74 Πράγματι, σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή τον κατάλογο των οίνων v.q.p.r.d. τους οποίους είχαν αναγνωρίσει, αναφέροντας, για καθέναν από αυτούς, την παραπομπή στις εθνικές διατάξεις που διείπαν την παραγωγή και την παρασκευή τους. Στη συνέχεια, σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού, και χωρίς περαιτέρω εξέταση εκ μέρους της Επιτροπής, η τελευταία περιορίστηκε στη δημοσίευση του καταλόγου αυτού στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σειρά C.

75 Βάσει του μεταβατικού καθεστώτος που προβλεπόταν στο άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 479/2008, οι ονομασίες οίνων οι οποίες προστατεύονταν σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού 1493/1999 προστατεύονταν «αυτομάτως» δυνάμει του κανονισμού 479/2008. Το εν λόγω άρθρο 51 διευκρίνιζε, επιπλέον, ότι η Επιτροπή καταχώριζε τις ονομασίες αυτές στο ηλεκτρονικό μητρώο των ΠΟΠ και των ΠΓΕ οίνων, το οποίο ήταν διαθέσιμο για το κοινό.

76 Όπως αποτυπωνόταν στην αιτιολογική σκέψη 36 του κανονισμού 479/2008, ο σκοπός του μεταβατικού συστήματος που προβλεπόταν στο άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ήταν να αποκλειστούν οι ήδη υφιστάμενες στην Ένωση ονομασίες προέλευσης και γεωγραφικές ενδείξεις από την εφαρμογή της νέας διαδικασίας εξέτασης, καθώς και να περιοριστούν οι δυνατότητες ανάκλησης των εν λόγω ονομασιών και ενδείξεων, τούτο δε για λόγους ασφάλειας δικαίου (πρβλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψη 57).

77 Η ίδια αυτόματη προστασία διασφαλιζόταν βάσει του άρθρου 118ιθ του κανονισμού 1234/2007, το οποίο αποσκοπεί στη διατήρηση, για λόγους ασφάλειας δικαίου, της προστασίας των ονομασιών οίνων που προστατεύονταν πριν από την 1η Αυγούστου 2009 στο εσωτερικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, σε επίπεδο Ένωσης δυνάμει του άρθρου 54 του κανονισμού 1493/1999 (πρβλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψεις 56 και 58).

78 Το ίδιο αυτό αυτόματο καθεστώς προστασίας των ονομασιών οίνων που προστατεύονταν σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού 1493/1999 επιβεβαιώθηκε εκ νέου από τον νομοθέτη με το άρθρο 107 του κανονισμού 1308/2013, ο οποίος κατάργησε τον κανονισμό 1234/2007, με την επιφύλαξη της εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του τελευταίου, από 1ης Ιανουαρίου 2014.

79 Επομένως, εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη του αυτόματου χαρακτήρα του καθεστώτος προστασίας που προβλέπουν οι κανονισμοί 479/2008, 1234/2007 και 1308/2013, μια ονομασία όπως η ΠΟΠ «Salaparuta», η οποία κοινοποιήθηκε και δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σειρά C, με ρητή παραπομπή στο άρθρο 54, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1493/1999, πρέπει να θεωρηθεί ως επέκταση της σε εθνικό επίπεδο προστασίας της ονομασίας οίνων και όχι ως αποτέλεσμα νέας καταχώρισης.

80 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται άλλωστε, όπως υποστήριξε η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της, από την εξέλιξη των κανόνων που διέπουν την προστασία των ονομασιών οίνων. Ειδικότερα, η νομοθεσία της Ένωσης που προβλέπει ένα σύστημα αναγνώρισης και προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων στον αμπελοοινικό τομέα θεσπίστηκε σε διαδοχικά στάδια. Η Επιτροπή ορθώς υπογραμμίζει ότι ο κανονισμός 1493/1999 περιείχε μη λεπτομερείς βασικούς κανόνες, οι οποίοι δεν ήταν ευθυγραμμισμένοι με το σύστημα γεωγραφικών ενδείξεων που ήδη ίσχυε στον τομέα των τροφίμων, δεδομένου ότι οι κανόνες αυτοί εντάσσονταν σε μια μεταβατική φάση μεταξύ της προστασίας που παρεχόταν από τα κράτη μέλη και της προστασίας που παρεχόταν σε επίπεδο Ένωσης.

81 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η ανάκληση της προστασίας που είχε χορηγηθεί σε ονομασία οίνων, ανάκληση η οποία προβλέπεται στο άρθρο 50 του κανονισμού 479/2008 και στις αντίστοιχες προς το άρθρο αυτό διατάξεις των κανονισμών 1234/2007 και 1308/2013, δεν ήταν, κατ' αρχήν, δυνατή όσον αφορά τις ονομασίες οίνων που προστατεύονταν σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού 1493/1999.

82 Πράγματι, βάσει του άρθρου 51, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 479/2008, καθώς και των αντίστοιχων διατάξεων των κανονισμών 1234/2007 και 1308/2013, δηλαδή του άρθρου 118ιθ, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 107, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, αντίστοιχα, η εν λόγω δυνατότητα ανάκλησης δεν ίσχυε για τέτοιες ονομασίες.

83 Ωστόσο, το άρθρο 51, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 479/2008, όπως και οι αντίστοιχες διατάξεις των κανονισμών 1234/2007 και 1308/2013, εισήγαγε εξαίρεση από τον κανόνα αυτό, υπό την έννοια ότι μπορούσε να αποφασιστεί, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2014, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, να ανακληθεί η προστασία των υφιστάμενων προστατευόμενων ονομασιών οίνων που αναφέρονταν στο άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 479/2008 εάν αυτές δεν πληρούσαν τους όρους που καθορίζονταν στο άρθρο 34 του εν λόγω κανονισμού. Επομένως, ο νομοθέτης της Ένωσης περιόρισε σε ρητώς προβλεπόμενες περιπτώσεις τις δυνατότητες ανάκλησης των προστατευόμενων ονομασιών που εμπίπτουν στο θεσπιζόμενο από τον κανονισμό 479/2008 μεταβατικό καθεστώς.

84 Δεδομένου ότι το μεταβατικό αυτό καθεστώς καθιερώνει αυτόματη επέκταση της προστασίας των ονομασιών οίνων που προστατεύονταν δυνάμει του άρθρου 54 του κανονισμού 1493/1999 και, επιπλέον, ρυθμίζει ρητώς τις περιπτώσεις ανάκλησης των εν λόγω ονομασιών, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ούτε το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 ούτε το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007 ούτε το άρθρο 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013 έχουν εφαρμογή σε σύγκρουση όπως αυτή που ανακύπτει στη διαφορά της κύριας δίκης.

85 Πράγματι, το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008, το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013 έχουν εφαρμογή σε αιτήσεις προστασίας που υπόκεινται στο νέο καθεστώς το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό 479/2008, όπως αναφέρεται στη σκέψη 73 της παρούσας απόφασης, και όχι σε προστατευόμενες ονομασίες οίνων οι οποίες αναγνωρίστηκαν υπό το καθεστώς του κανονισμού 1493/1999. Όπως προκύπτει από τους ίδιους τους τίτλους των άρθρων στα οποία περιλαμβάνονται οι ανωτέρω διατάξεις, δηλαδή «Λόγοι απόρριψης της προστασίας» ή «Πρόσθετοι λόγοι άρνησης προστασίας», οι διατάξεις αυτές προβλέπουν μόνον την περίπτωση άρνησης καταχώρισης νέας ονομασίας λόγω σύγκρουσης με παγκοίνως γνωστό προγενέστερο σήμα και όχι την ανάκληση ονομασίας που είχε ήδη καταχωριστεί δυνάμει του άρθρου 54, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1493/1999.

86 Εξάλλου, από το ίδιο το γράμμα του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του τελευταίου αυτού κανονισμού προκύπτει ότι η διάταξη αυτή αφορά την περίπτωση κατά την οποία το παγκοίνως γνωστό σήμα που είναι καταχωρισμένο για οίνο ή γλεύκος σταφυλιών περιέχει λέξεις πανομοιότυπες με μια ονομασία, προβλέποντας, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την αρχή της συνύπαρξης μεταξύ του εν λόγω σήματος και της εν λόγω ονομασίας. Συνεπώς, ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε κατ' ανάγκην, κατά τον χρόνο έκδοσης του κανονισμού 1493/1999, ότι μια τέτοια ονομασία μπορούσε να καταχωριστεί παρά την ύπαρξη παγκοίνως γνωστού προγενέστερου σήματος.

87 Επιπλέον, μολονότι, ως προς τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα, το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ 1992, L 208, σ. 1), το οποίο δεν είχε εφαρμογή στα αμπελοοινικά προϊόντα, προέβλεπε ότι μια ονομασία προέλευσης ή μια γεωγραφική ένδειξη δεν καταχωριζόταν όταν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός σήματος, του γεγονότος ότι είναι ευρύτατα γνωστό και της διάρκειας χρησιμοποίησής του, η καταχώριση θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του προϊόντος, επισημαίνεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε σκοπίμως να μην περιλάβει ανάλογη διάταξη στον κανονισμό 1493/1999.

88 Κατά συνέπεια, η σύγκρουση μεταξύ μιας προστατευόμενης σε εθνικό επίπεδο ονομασίας οίνων, της οποίας η προστασία στη συνέχεια επεκτάθηκε αυτομάτως σε επίπεδο Ένωσης, και παγκοίνως γνωστών προγενέστερων σημάτων καταχωρισμένων για οίνους, τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, πρέπει να επιλυθεί διά της εφαρμογής των διατάξεων του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, του κανονισμού 1493/1999, δεδομένου ότι ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να υπερισχύσει η ονομασία αυτή έναντι των εν λόγω σημάτων, προβλέποντας συγχρόνως ένα καθεστώς συνύπαρξης μεταξύ των δύο.

89 Πρέπει ακόμη να προστεθεί ότι δεν ασκούν συναφώς επιρροή οι διατάξεις του άρθρου 22 της Συμφωνίας TRIPS, του άρθρου 10 δις της Σύμβασης των Παρισίων και του άρθρου 3α της Συμφωνίας της Μαδρίτης, τις οποίες επικαλείται η Duca di Salaparuta και οι οποίες μνημονεύονται στην απόφαση περί παραπομπής και αφορούν τον φερόμενο ως ελλιπή χαρακτήρα της προστασίας που καθιερώνει ο κανονισμός 1493/1999.

90 Σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPS, ως «γεωγραφικές ενδείξεις» νοούνται οι ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα αγαθό κατάγεται από το έδαφος κάποιου μέλους του ΠΟΕ ή από συγκεκριμένη περιοχή της επικράτειας ενός μέλους ή ακόμη από συγκεκριμένο τόπο σε κάποιο μέλος, εφόσον από τη γεωγραφική καταγωγή του προϊόντος συναρτώνται σε μεγάλο βαθμό η ποιότητα, η φήμη και τα λοιπά χαρακτηριστικά του.

91 Το Δικαστήριο, όμως, έχει κρίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της φύσης και της οικονομίας της συμφωνίας αυτής, οι διατάξεις της δεν έχουν άμεσο αποτέλεσμα. Επομένως, οι εν λόγω διατάξεις δεν είναι επίσης ικανές να δημιουργήσουν υπέρ των ιδιωτών δικαιώματα τα οποία αυτοί να μπορούν να επικαλούνται απευθείας ενώπιον των δικαστηρίων βάσει του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2024, EUIPO κατά The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

92 Όσον αφορά το άρθρο 10 δις της Σύμβασης των Παρισίων, το οποίο απαγορεύει, μεταξύ άλλων, κάθε πράξη που μπορεί να προκαλέσει σύγχυση με τα προϊόντα ανταγωνιστή, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι κανόνες του άρθρου αυτού παράγουν τα ίδια αποτελέσματα με εκείνα που παράγει η Συμφωνία TRIPS. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι κανόνες που διατυπώνονται σε ορισμένα άρθρα της εν λόγω σύμβασης έχουν ενσωματωθεί στη Συμφωνία TRIPS, η οποία συνήφθη από την Ένωση (πρβλ. απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2024, EUIPO κατά The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, σκέψη 80 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ειδικότερα, η ανωτέρω συμφωνία προβλέπει, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, ότι τα μέλη του ΠΟΕ, μεταξύ των οποίων και η Ένωση, εφαρμόζουν τα άρθρα 1 έως 12 και 19 της Σύμβασης των Παρισίων για τους σκοπούς των μερών II έως IV της εν λόγω συμφωνίας, τα οποία περιλαμβάνουν τα άρθρα της 9 έως 62.

93 Όσον αφορά τη Συμφωνία της Μαδρίτης, από το άρθρο 3α αυτής συνάγεται ότι οι χώρες στις οποίες εφαρμόζεται η εν λόγω συμφωνία δεσμεύονται να απαγορεύουν τη χρήση, κατά την πώληση, την παρουσίαση ή την προσφορά των προϊόντων, κάθε ένδειξης που έχει χαρακτήρα διαφήμισης και είναι ικανή να προκαλέσει σύγχυση στο κοινό σχετικά με την προέλευση των προϊόντων. Δεδομένου, όμως, ότι η διάταξη αυτή είναι κατ' ουσίαν συγκρίσιμη με το άρθρο 22 της Συμφωνίας TRIPS, πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα και, ως εκ τούτου, δεν είναι ικανή να δημιουργήσει υπέρ των ιδιωτών δικαιώματα τα οποία αυτοί να μπορούν να επικαλεστούν απευθείας ενώπιον των δικαστηρίων βάσει του δικαίου της Ένωσης.

94 Εν πάση περιπτώσει, οι ανωτέρω διατάξεις του διεθνούς δικαίου δεν είναι ικανές να αναιρέσουν το συμπέρασμα περί πληρότητας του καθεστώτος που προβλέπεται στο παράρτημα VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1493/1999.

95 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 51 του κανονισμού 479/2008, το άρθρο 118ιθ του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 107 του κανονισμού 1308/2013 έχουν την έννοια ότι το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008, το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007 και το άρθρο 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013 δεν έχουν εφαρμογή σε σύγκρουση μεταξύ ονομασίας οίνων προστατευόμενης σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού 1493/1999 και παγκοίνως γνωστών προγενέστερων σημάτων καταχωρισμένων για οίνους τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, η δε εν λόγω σύγκρουση πρέπει να επιλυθεί αποκλειστικώς βάσει του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του τελευταίου αυτού κανονισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

96 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΚ) 479/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1493/1999, (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 3/2008 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2392/86 και (ΕΚ) αριθ. 1493/1999, το άρθρο 118ιθ του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, και το άρθρο 107 του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου,

έχουν την έννοια ότι:

το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008, το άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 491/2009, και το άρθρο 101,

παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013 δεν έχουν εφαρμογή σε σύγκρουση μεταξύ ονομασίας οίνων προστατευόμενης σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού (ΕΚ) 1493/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, και παγκοίνως γνωστών προγενέστερων σημάτων καταχωρισμένων για οίνους τα οποία περιέχουν λέξεις πανομοιότυπες με την ονομασία αυτή, η δε εν λόγω σύγκρουση πρέπει να επιλυθεί αποκλειστικώς βάσει του παραρτήματος VII, μέρος ΣΤ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του τελευταίου αυτού κανονισμού.

(υπογραφές)